

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Collegium Universi Juris Canonici

Engel, Ludwig
Salisburgi, 1693

19. De Rerum Permutatione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61596](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61596)

TITULUS XIX.

De Rerum Permutatione.

SUMMARIUM.

Permutatio quid?
 Quomodo differat à contractibus innominatis, ac cum
 eisdem conveniat.
 Permutari que res possunt.
 In permutatione beneficiorum an possit redditum in-
 equalitas pecuniâ compensari?
 Permutatio beneficiorum qualiter faciendâ.
 Permutatio beneficiorum potest aliquando ab Episco-
 po suberi.

Permutatio est contractus, per quem
 una certa species pro alia præstatur, ut
 equus pro equo, annulus pro catena
 &c. Convenit quidem permutatio cum em-
 ptione, quòd in utroque contractu ad trans-
 ferendum dominium agatur, differt autem,
 quòd in emptione non detur species pro spe-
 cie; sed quantitas sive pecunia numerata.
 Observe, id, quòd apud Philosophos di-
 citur *individuum*, apud J. C. dici speciem,
 sive corpus, & quòd apud Philosophos di-
 citur species, id apud J. C. appellari *genus*,
 vel *quantitatem*, si numero, pondere, aut
 mensura consistat.

Porro *permutatio* quamvis proprium
 nomen habeat in Jure, & in eo differat à con-
 tractu innominato, do ut des, quòd hic una
 species detur pro alia in genere v. g. equus
 pro alio equo incerto, in permutatione au-
 tem una species detur pro alia specie certa &
 determinata v. g. hic equus pro hoc equo:
 nam quòd contractus innominati plerum-
 que DD. censentur stricti juris, permuta-
 tio autem bonæ fidei. §. *actionum*. 28. &
 ubi interpretes *Instit. de actionibus*. Nihil-
 ominus convenit permutatio cum contracti-
 bus innominatis, eorumque naturam parti-
 cipat, tum quòd etiam producat actionem
 præscriptis verbis. d. §. *actionum*. §. 1. 6.
 Cuiusmodi, tum quòd non perficiatur solo

consensu, sicut emptio & venditio, sed per
 actualem rei traditionem; quare licet duo
 convenerint, quòd velint res suas inter se
 permutare, antequam tamè id actualiter fe-
 cerint, pœnitere & à contractu recedere po-
 terunt, quòd si unus de facto rem permutan-
 dam tradiderit, & alter e contra suam trade-
 re nolit, dabitur tradenti actio, ut alter vel
 vicissim rem tradat, vel acceptam restituat.
 l. 1. §. *fin. ff. h. t. l. 3. & seq. C. cod. t.*

Permutari possunt res omnes, quæ ven-
 di, & e contra, quæ vendi non possunt, et-
 iam permutari nequeunt. Unde sicut res &
 Jura spiritualia extra simoniam pro pecunia
 vendi non possunt, ita nec permutari pro re
 aliqua temporali. c. *fin. h. t.* Attamen una
 res spiritualis pro alia spirituali rectè permuta-
 tur, ut unum beneficium Ecclesiasticum
 pro alio, jus decimandi competens in
 uno loco pro alio in altero loco commo-
 diori &c.

Quæritur hoc loco Interpretes, an si duo
 beneficia inter se permutentur, quorum
 unum habeat majores redditus præ altero,
 possit iste excessus reddituum ab altero per-
 mutante pecuniâ vel aliâ re temporali com-
 pensari? Ratio dubitandi est, quòd tali casu
 pecunia non detur pro beneficio & re spiri-
 tuali, sed tantùm pro redditibus excessivis, qui
 temporales sunt, atque id ipsi videatur con-
 cessum esse in cap. *ad quæstiones*. 6. hoc t.
 Communior est interpretatio, esse distin-
 guendum, an duæ Ecclesiæ Conventuales,
 seu Monasteria velint Parochias, aut benefi-
 cia sibi unita inter se permutare: vel an duo
 Clerici beneficiati? Priori casu ex dist. cap.
ad quæstiones, licitum est, excessum reddituum
 pecuniâ compensare, quia pecunia datur pro
 ipsis fundis & agris, qui temporales sunt,
 & per incorporationem sive unionem transi-
 erunt in dominium Ecclesiæ Conventualis.
 Altero autem casu talis compensatio non
 est

Bbbb 2

est licita; cum enim hic principaliter fiat permutatio quoad titulum, neque agri & fundi sint in dominio beneficiati, sed is tantum jus spirituale vel saltem spirituali annexum habeat, fructus exinde percipiendi, non posset pecunia intelligi data pro ipsis fundis & agris, sicut in priori casu, sed pro titulo spirituali & jure, ampliores redditus percipiendi, alias absolute beneficia sine simonia vendi possent, si venditor diceret, se ipsum Titulum beneficii alteri donare, & tantum redditus annuos vendere, quod utique absolum, & contra Jura foret. Text. in cap. si quis objecerit. causa. 1. quest. 3. ibi: quisquis horum alterum vendit, sine quo nec alterum provenit, neutrum in venditum derelinquit. Videatur Covar. Var. Resolut. lib. 1. c. 5. n. 8. Barb. in Collect. ad d. cap. 6. hoc tit. n. 1. Layman. in Theol. mor. lib. 4. tract. 10. c. ult. §. 5. n. 52. & seqq.

Illud tamen concedendum est, quod si unus Clericus minus forte idoneus cum alio magis idoneo suum beneficium pinguius commutet, possit ei cum autoritate Episcopi in beneficio dimisso quasi per compensationem aliqua pensio ad tempus vite constitui. Navarrus de Simonia consilio. 43. n. 4. & diximus superius in Titul. de Præbendis. & in Titul. Ut Ecclesiastica beneficia sine diminut. confer. ex quibus causis pensiones in beneficiis ab Episcopo constitui possint. Generali er de hac materia an & quando pactum pecuniarium in permutationibus vel resignationibus beneficiorum intervenire possit, vid. Suar. de Simonia. lib. 4. c. 33. & seqq. Layman. d. §. 5. n. 52.

5 Cæterum Clerici sua inter se beneficia sine consensu Episcopi permutare non possunt, alias hoc ipso in poenam sua beneficia amittent, cap. cum olim. 7. hoc tit. Imò præter consensum Episcopi, etiam consensum illorum requirere debent, qui jus con-

ferendi, eligendi, vel præsentandi in talibus beneficiis habent, quibus contradicendum vel invito permutatio facta ipso jure irrita erit, nisi in magnam Ecclesie utilitatem dat. Garc. de benefic. p. 11. a. 3. n. 1. p. 1. p. 1.

Forma autem & modus permutandi beneficia est, ut Clerici ea resignent in manus Episcopi experientes, quod id eam permutacionis faciant, quo casu arbitratrè bebit Episcopus, admittendane sit permutatio vel non, & si admittendam eam verit, nulli alteri, sed præcisè ipsis permutare volentibus hujusmodi beneficia assignata, conferre potest & debet. Alioquin si essent expectantes, quibus ea Papali beneficium primò vacans debet vel etiam in mense Papali vel ad manus Episcopi dicta resignatio fiat, quod non sit absoluta, sed sub conditione permutacionis. un. hoc tit. in 6. Clem. unica. c. 1. n. 1.

Ultimò hic adnotandum, quod quando Episcopus possit cogere Clericum in unum beneficium cum altero permutatum, mirum sit minus idoneus ad admittendum, si causaverit scandalum in populo micitias & persecuciones patiarat, & similis aliqua causa necessitatis vel utilitatis Ecclesie sublit, c. quæstio. 6. de h. l. n. 7. & hoc tit. Paritius de Regis. l. 5. q. 3. num. 153. & seqq.

TITULUS XX. De Feudis.

Hæc materia feudalitatis in Jure Canonico duobus tantum capitulis in Titulo attingitur, in Corpore Juris Civilis ad finem duobus libris & tribus titulis pertractatur. Propter tatem materia in foro tam Ecclesiastico quam Civili frequentissimam, ea, quæ principaliora sunt, breviter explicabimus.

ENK